

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde adaletin yaşadığı ve yaşattığı sorunlar kamuoyunda sürekli olarak tartışılmaktadır. Personelin yaşadığı zorluklardan uzun tutukluluk sürelerine, uluslararası hukukta taraf olduğumuz sözleşme koşullarının yaşama geçirilememesinden Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda (HSYK) yaşanan gelişmelere kadar çok sayıda başlık tartışmaların ana unsurlarını oluşturmaktadır. Adaletin içinde olduğu durum, uluslararası kamuoyunun da dikkatini çekmekte ve ülkemizin dünyada kötü bir görüntü çizmesine neden olmaktadır. Bunun son örneği, Avrupa İnsan Hakları Komiseri Thomas Hammerberg'in 10-14 Ekim 2011 tarihleri arasında ülkemize yaptığı ziyaret sonrasında hazırladığı rapordur.

Hammerberg'in hazırladığı rapor, ülkemizin adalet sisteminin içinde bulunduğu durumun ayrıntılı bir tablosu niteliğindedir. "Türkiye'de Adalet Yönetimi ve İnsan Haklarının Korunması" alt başlığıyla yayınlanan rapor, ülkemizdeki hukukun ve uygulamasının Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihiyle uyumlu hale getirmek üzere tam ve istenilen potansiyele erişilemediği ve çok daha fazla çabanın gerektiğini vurgulamaktadır. Aşırı uzun süren yargılamaların Türk adalet sisteminin kronik bir işlev bozukluğu olduğunun altı çizilen raporda, en sık tekrar edilen sorunların başında "tutukluluğa çok sık başvurulması ve uzun tutukluluk sürelerinin yarattığı kaygı" yer almaktadır.

Son günlerde kamuoyunda isimleri Ergenekon, Balyoz ve Oda TV Davaları olarak geçen davaların görülmeleri sırasında yaşanan sıkıntılar ve bunların yurttaşlarımızın vicdanını yaralaması, ülkemizde yürütme-yargı diyalogunun ve özgürlüklerin yok edilmesi noktasında yürütme-yargı ilişkisinin rolünü hem akademik hem de güncel olarak tartışır hale getirmiştir. Avrupa İnsan Hakları Komiseri Thomas Hammerberg'in raporu bu anlamda da özel bir önem taşımaktadır.

Özel yetkili savcılar ve özel yetkili ağır ceza mahkemelerinin çok eleştirilen Devlet Güvenlik Mahkemelerinin (DGM) devamı özelliği taşıdığı vurgusu, kitap yazması nedeniyle tutuklanan yazarlar, gizli tanıkların ifadeleri doğrultusunda yapılan tutuklamaların yarattığı kaygı, savunmaların yapılmasında yeterli özenin gösterilmemesi gibi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) "Özgürlük ve Güvenlik Hakkı" başlıklı 5'inci, "Adil Yargılanma Hakkı" başlıklı 6'ncı, "İfade Özgürlüğü" başlıklı 10'uncu maddelerine aykırı tutumlara Avrupa İnsan Hakları Komiseri de raporunda ayrıca değinmiştir.

Ülkemizde yargıyla ilgili yıllardır tartışılan konulardan, yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığını engellediği konusunda neredeyse görüş birliği bulunan HSYK'nın içinde Adalet Bakanı ve Müsteşarının rolü konusunda ülkemizde hâlâ bir düzenlemeye gidilmemesi; adli kolluk eksikliği, bölge adliye mahkemelerinin olmaması, şüpheli kişilerin yakalanmasının soruşturmanın çok erken aşamasında gerçekleşmesi, hakim ve savcılarının hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerinde yaşanan sıkıntı nedeniyle taraf olduğumuz AIHS çerçevesinin dışında kararlar çıkması, hazırlanması çok uzun süren soruşturma ve iddianamelerin uzun tutukluluk süresine zemin hazırlaması, adalet personelinin içinde olduğu zor koşullar nedeniyle verimli çalışmanın sağlanamaması, işkence ve kötü muamelenin cezalandırılmasında istenen gelişmenin kaydedilememesi, "terör" ve "terör suçlusu" kavramlarının çerçevelerinin belli olmaması ve bu nedenle geniş bir takdir yetkisinin keyfi kullanılabildiği gibi sistem sorunları Türkiye'de insan hakları ve temel özgürlüklerden yararlanılmasının önündeki en büyük engellerin başında gelmektedir.

Avrupa İnsan Hakları Komiseri Thomas Hammerberg'in hazırlamış olduğu rapordan da anlaşılacağı gibi ülkemizde adalet sisteminin içinde bulunduğu sorunların tespit ve çözümüne ilişkin paydaşların artırılması; yani adalet çalışanları, siyasi partiler, sivil toplum örgütleri ile konunun uzmanlarının görüşlerine başvurulması amacıyla özel bir çalışma yapılması gerekmektedir.

Bu bağlamda; ülkemizdeki adalet sisteminin yaşadığı sorunların araştırılması ve çözüm yollarının tespiti amacıyla Anayasa'nın 98. ve TBMM İktüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

Gürkut
Sublyor
Mehmet İker
Gökçe
Dr. Candan Yüceer
TEKİRDAĞ
Ali Sami Dayı
Gökçe
Ali ÖZGÜNDÜZ
İstanbul Milletvekili
Ali Demirelli
Adem
Hüseyin
Hüseyin
İzmir
Tuncay Demirelli
Adem

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
AYDIN NAZLIHAN	ANKARA	
Rahmi Askin TÜRELi	İzmir	
Alaattin Gülsenel	İzmir	
En-Volkan Cemalioğlu	Trabzon	
Mehmet Ateş Susam	İzmir	
Recep Gürhan	Edirne	
Bülent Terson	Aydın	
Ayşe Nedret Akova	Balıkesir	
Hazdan Akar	Kocaeli	
M. Varhan Işık	Erzurum	
Hasan Akgöl	Hatay	
Erkel AKSLINGER	İzmir	
A. Nedret Akova	Balıkesir	
Doğan SAFAK	Niğde	
Kadir Çakır Spüt	PTAURUN	
Malik Eder Özdemir	Sivas	
Haluk Eridogan	İst.	
Tokra CANSAR	Muğla	
Levent Gök	Aktara	
Safeli Pamy	İstanbul	
B. Kerim Özkan	Burdur	